

Notă de informare privind jurisprudența Curții – Nr. 120

Iunie 2009

Codarcea împotriva României – nr. 31675/04

Hotărârea din 02.06.2009 [Secția a III-a]

Art. 8

Art. 8 § 1

Respectarea vieții private

Absența garanțiilor pentru repararea prejudiciului corporal cauzat de o eroare medicală într-un spital public: *încălcare*

În fapt: În 1996, reclamanta a fost internată în spital pentru extirparea unui papilom submandibular și o problemă de cicatrizare post-operatorie la coapsa dreaptă. Doctorul B. i-a recomandat o intervenție de chirurgie plastică și i-a efectuat o operație de blefaroplastie (corectarea pleoapelor). Reclamanta a trebuit să fie internată și operată din nou, întrucât, ulterior blefaroplastiei, a suferit de o insuficiență de închidere a pleoapelor, din cauza cicatricelor post-operatorii. Reclamanta a fost din nou spitalizată în același an și cu acea ocazie doctorul B. i-a efectuat o a treia blefaroplastie, precum și alte intervenții de chirurgie plastică. Operațiile i-au provocat reclamantei o pareză facială pe partea dreaptă și alte sechele care au necesitat un tratament medical specializat. Ulterior, au fost necesare mai multe intervenții chirurgicale. În 1998, reclamanta a depus plângere împotriva doctorului B., constituindu-se parte civilă. Pe parcursul procedurii, faptele au fost calificate drept vătămare corporală din culpă. Acțiunea penală a rămas fără rezultat și parchetul a dispus încetarea urmăririi penale în 2004 pe motiv că a intervenit prescripția răspunderii penale a medicului. În același an, reclamanta a introdus o acțiune în răspundere civilă împotriva doctorului B. și, în 2005, a acționat în justiție și spitalul unde a fost operată. În 2005, instanța a reținut că medicul nu a informat-o pe reclamantă cu privire la eventualele consecințe ale actelor medicale avute în vedere, nici nu i-a solicitat acordul, decât atunci când era sub efectul anestezicelor. Instanța l-a condamnat pe medic la plata de daune-interese cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral și material. În schimb, instanța a respins acțiunea formulată de reclamantă împotriva spitalului, reținând că acesta nu putea fi ținut responsabil pentru actele îndeplinite de medic. Curtea de apel a confirmat hotărârea. Înalta Curte de Casație și Justiție a casat decizia atacată și a trimis cauza spre rejudecare la tribunal. După ce a luat act de renunțarea reclamantei la cererea de despăgubire pentru prejudiciul material, tribunalul a reafirmat că doctorul a comis erori medicale și a reținut că trebuia să obțină acordul scris al reclamantei pentru operațiile de chirurgie plastică care reprezentau o practică nouă la vremea la care erau efectuate și să o informeze despre riscurile la care se expunea. În 2008, curtea de apel a considerat că declarația de renunțare exprimată de reclamantă a fost valabilă și a respins recursurile formulate de cele două părți. Între timp, în 2006, executarea silită dispusă de judecătoria împotriva doctorului B. a rămas fără rezultat din cauza insolabilității acestuia, cauzată mai ales de obligația acestuia de a plăti o pensie alimentară și de un act de partaj voluntar încheiat după condamnarea sa.

În drept: Art.8 – Reclamanta se plânge de ineficiența procedurii de angajare a răspunderii medicului. În speță, reclamanta a avut în mod formal acces la o procedură prin care să se stabilească răspunderea medicului care a operat-o și, după caz, să se obțină repararea prejudiciului cauzat de vătămare. Totuși, Curtea observă că instanțele române au soluționat în mod definitiv cererea sa de acordare de reparații abia la nouă ani de la introducerea unei plângeri penale cu constituire de parte civilă și când răspunderea penală a medicului era deja prescrisă. În plus, reclamanta nu a încasat suma ce i-a fost acordată cu titlul de despăgubire pentru prejudiciul moral, din cauza faptului că la câteva zile după ce a fost condamnat la despăgubiri medicul a pierdut proprietatea bunurilor și, devenind astfel insolubil, nu a putut să-și execute obligațiile față de reclamantă. În plus, Curtea ia act de faptul că, pentru reclamantă, consecințele insolabilității medicului au fost agravate de absența, în dreptul român și la momentul faptelor, a unui mecanism de asigurare a răspunderii profesionale a medicilor. Chiar dacă dreptul intern relevant a evoluat în raport cu acel moment, fiind impus medicilor să încheie o poliță de asigurare pentru răspundere civilă profesională, totuși aceste modificări legislative nu erau aplicabile în mod retroactiv situației reclamantei. Pe de altă parte, datorită refuzului instanțelor naționale să angajeze răspunderea spitalului ca parte responsabilă civilmente, reclamanta a fost privată de o protecție juridică eficientă a integrității sale fizice în condițiile în care mare parte din jurisprudența celor mai înalte instanțe ale țării și din doctrină erau favorabile angajării răspunderii spitalelor pentru faptele comise de alții, în cazul faptelor comise de medicii pe care îi angajau. Reclamanta, căreia instanțele române îi recunoscuseră dreptul de a fi despăgubită, nu avea la dispoziție nici un mijloc legal care să îi permită să facă efectivă reparația.

Concluzie: încălcare (6 voturi contra 1).

Art. 6 - În ceea ce privește o acțiune în răspundere civilă delictuală pentru prejudiciul cauzat integrității fizice a reclamantei, în vârstă de 65 de ani la momentul constituirii sale ca parte civilă, miza cauzei impunea o diligență deosebită din partea autorităților. Dacă se poate admite că întrebările medicale invocate în cauză aveau o anumită complexitate, totuși durata de peste nouă ani de procedură nu se poate justifica.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Art. 41 - 20 000 EUR pentru toate prejudiciile suferite.

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului
Redactat de grefă, prezentul rezumat nu obligă Curtea.

Apăsați aici pentru a accesa *Note de informare privind jurisprudența* ([Notes d'information sur la jurisprudence](#))